

Xtra

- introductie door iZotope
- werken met Dynamic EQ
- 4 video's over Insight metersuite
- demoversie

Abbeelding 2 - dynamische equalizer

Abbeelding 3 - exciter

Een belangrijke nieuwe toevoeging is m/s-processing

signaalniveau blijven binnenkrijgen. Maar een compressor die je überhaupt niet gebruikt – maar wel in bypass in de keten hebt staan – kan dus toch het signaalniveau beïnvloeden als je luidheidscompensatie gebruikt. Dat is iets om je bewust van te zijn, zodat je bijvoorbeeld niet werkt met compensatie en dan onverhoopt bij het exporteren de compensatie uitzet.

Sterke exciter

De exciter is altijd al een sterk punt van Ozone geweest, omdat je per frequentieband de hoeveelheid drive kunt instellen en die in de gewenste verhouding bij het origineel kunt mengen. Bovendien kun je kiezen uit verschillende vervormingsmodellen, die allemaal een ander boventonenspectrum opleveren. Alleen even harmonischen op het laag toevoegen, het middengebiet met rust laten en het hoog meer sprankel geven met een buizenemulatie: het behoort allemaal tot de mogelijkheden. Er zijn twee nieuwe modellen geïntroduceerd: triode en dual triode. Nu was er al een buizenemulatie, maar deze modellen leveren een veel opener en prettiger geluid op dan het oude model. De dual-triode levert het dichtste spectrum op, maar de triode klinkt het prettigst in de oren. Het effect ervan is duidelijk voelbaar, maar toch subtiel genoeg om geen negatieve aandacht op zich te vestigen. Zoals met elke exciter, is het gemakkelijk om er al te enthousiast mee ten strijde te trekken, maar dit is prachtig gereedschap als je het smaakvol inzet. Tijdens het mixen komt de exciter misschien nog wel beter tot zijn recht dan tijdens mastering.

Wat dat betreft, zijn gebruikers van de Advanced-versie van Ozone in het voordeel, want die krijgen ook losse plug-ins per processingsectie. Je kunt dan alleen de exciter – of elke andere module – als plug-in kiezen. Op deze manier kun je dus ook eenvoudig beweringsketens samenstellen uit Ozone-modules en plug-ins van andere fabrikanten door elkaar. In de standaloneversie van Ozone is dat ook mogelijk: die kan ook een selectie van vst- en au-plug-ins hosten. (Zie afbeelding 3)

Flexibel beestje

De compressor heeft een aantal nuttige toevoegingen gekregen, zoals een sidechainfilter (laag-af of tilt), een instelbare knee en parallelle compressie per band. De mooiste vernieuwing is dat je de detector nu kunt schakelen tussen piek, r.m.s. en envelope. Die laatste instelling werkt goed in multibandmode, want die corrigeert voor de afnemende energie met oplopende frequentie, waardoor je de thresholds in elke frequentieband op een vergelijkbaar niveau kunt instellen zonder het spectrum uit evenwicht te brengen. Al met al is de compressor een behoorlijk flexibel beestje, met een keuze uit op- en neerwaartse compressie en een extra limiter waarmee je effectief twee compressors in serie kunt maken. Het enige wat nog wenselijk is – met name als je de compressor niet in multiband gebruikt – is autorelease. De klank van de compressor is behoorlijk transparant, maar de timing is niet zo vloeiend als die van signaalafhankelijk timende modellen.

de sidechain onafhankelijk in te stellen van het filter dat je gebruikt. Een de-esser bouwen met een smal detectiefilter en een breed werkingsfilter zit er bijvoorbeeld niet in. (Zie afbeelding 2)

Handige m/s-processing

Een belangrijke nieuwe toevoeging is m/s-processing. Het is nu mogelijk om de eq, dynamische eq, compressor en exciter enkel op het m- of s-deel van een mix te laten werken (de stereooverbreder deed dit natuurlijk altijd al). Je kunt per frequentieband kiezen hoe die moet werken. M en s zijn apart van elkaar te beluisteren, en om het totale effect van je bewerkingen goed te kunnen beoordelen, heeft Ozone een vernieuwde monitorsectie. Deze beschikt over een monofunctie en kan met een druk op de knop links en rechts omdraaien. Dat laatste werkt perfect om te horen of je akoestiek niet één kant van de mix anders beïnvloedt dan de andere, en ook geeft het na lang dezelfde mix beluisterd te hebben, een vers perspectief. Daarnaast kun je instellingen tijdelijk opslaan in een A/B/C-vergelijkingsbank, om gemakkelijker naar het optimale compromis te kunnen zoeken.

Loudness compensation

Het allermooiste moet nog komen: Ozone kan vanaf nu automatisch compenseren voor het veranderde luidheidsniveau na bewerking, waardoor je eenvoudig eerlijk kunt vergelijken. Het bronmateriaal wordt opgetild naar hetzelfde niveau als de bewerkte audio zodra je op Bypass klikt. De compensatie werkt overigens per module. Het duurde even voordat ik er achter kwam hoe dat precies in zijn werk gaat. De compensatie in- en uitschakelen leidde in eerste instantie tot onbegrijpelijke veranderingen in het signaalniveau binnen de masteringsketen. Als je een module uitschakelt, compenseert Ozone namelijk voor het niveauverschil dat de module veroorzaakt als deze ingeschakeld zou zijn. Het voordeel daarvan is dat je bijvoorbeeld de exciter kunt bypassen in de keten, en dat de daaropvolgende modules toch een vergelijkbaar

Steeds volwassener

Ozone draait al jaren mee als alles-in-een-masteringgereedschap. In de juiste handen is het een heel bruikbaar en compleet pakket, en met versie zes wordt dat alleen maar verder uitgebouwd.

door Wessel Oltheten > wessel@interface.nl

Ozone kun je gebruiken als zelfstandig draaiend programma of als plug-in. De standaloneversie is tevens een host voor allerlei individuele processing-modules, die je naar eigen inzicht kunt inzetten. Ik heb het pakket altijd nogal visueel overweldigend gevonden, maar dat is nu een stuk beter. Er is een handige lijn waarop je de verschillende modules (equalizer, dynamische equalizer, compressor, exciter, stereooverbreder en peieklimiter) in volgorde kunt verslepen. Ook zie je daar kleine meters die per module aangeven hoeveel die het ingangsniveau versterkt of verzwakt. Dat is een perfecte manier om de gainstructuur in je keten in de gaten te houden. Gebruikers van vorige Ozone-versies valt het wellicht op dat de reverbmodule niet wordt genoemd; die is namelijk komen te vervallen. Om eerlijk te zijn, heb ik me altijd afgevraagd wat die module in een masteringpakket deed. De laatste keer dat ik galm gebruikte bij een masteringsessie is jaren geleden, en dan

nog was een remix beter geweest. Wat mij betreft, is het dus geen groot gemis. (Zie afbeelding 1)

Fonkelnieuwe filter-engine

De grootste toevoeging is een nieuwe dynamische equalizer in de duurere Advanced-versie. Er was al een multibandcompressor, maar nu kun je dus ook een veel smaller frequentiegebied dynamisch bewerken, inclusief opwaartse expansie. De dynamische eq

Abbeelding 1 - modules

INFO

- prijs excl. iZotope Ozone 6 € 199,- iZotope Ozone 6 Advanced € 799,-
- distributie: Amptec BVBA, +32 112 81458
- internet: www.amptec.be, www.izotope.com

profiteert meteen van de volledig nieuwe filter-engine. Van alle filters in Ozone kun je nu kiezen of ze fase-lineair of standaard (analoog, zoals dat dan heet) moeten werken. Dat geldt ook voor de cross-overfilters in de multibandcompressor, exciter en stereo-imager. In de equalizers kun je zelfs per band kiezen hoeveel faseverschuiving die moet veroorzaken. Perceptueel maakt het vergroten van de verschuiving de klank wat zachter. Bovendien zijn er veel meer opties voor het verloop van de filters: je kunt bijvoorbeeld kiezen of de Q-factor automatisch groter moet worden als je meer versterking of verzwakking gebruikt, of je shelvingfilters resonantie hebben of juist niet, en hoe breed het filter 'uit mag waaieren'. Er is ook een surgical-mode: een extreem stijl fase-lineair filter om resonanties of andere problemen mee te lijf te gaan. Om het zoeken naar specifieke frequenties gemakkelijker te maken, is er de alt-solo-mode. Deze laat je een deel van het spectrum los horen (met een vooraf gedefinieerde bandbreedte). Het enige dat mist in de dynamische equalizer is de mogelijkheid om

Insight

De Advanced-versie voegt behalve de dynamische equalizer en individuele plug-ins per module ook nog de Insight metersuite toe. Deze plug-in bestaat uit een spectrumanalyser met realtime- en spectrogramweergave, een fase/panningmeter en een luidheidsmeter met een weergave van een track of meerderde afgespeelde tracks (History Graph). Die luidheidsmeter kun je kalibreren op een standaard naar keuze (EBU R128 is in Nederland voor de hand liggend). Insight werkt zowel stereo als surround. Behalve functioneel is het ook in een ander opzicht een waardevolle toevoeging aan Ozone 6 Advanced: als je het pakket los koopt, kost het 330 euro exclusief btw.

Afbeelding 4 - advanced dynamische equalizer

Stereoize: onbeduidend slidertje, maar met groots effect

>> Aan Ozone's eindlimiter, de maximizermodule, is niets veranderd. Dat was ook niet nodig, want deze goed instelbare limiter deed zijn werk in versie vijf al meer dan naar behoren. Hij beschikt over een aantal slimme algoritmen die de timing van de limiting op het bronmateriaal afstemmen, om zo vervorming en pompen tot een minimum te beperken. Ook is er een 'transiënt-revival'-algoritme, om met grote hoeveelheden limiting toch nog wat scherpte op de pieken over te houden. Dit was voorheen een functie van de Advanced-versie, maar deze zit nu ook in de standaardeditie gebouwd. (Zie afbeelding 4)

Spannende parameter

De stereo-imager is niets anders dan een multiband m/s-matrix waarmee je elke frequentieband kunt versmallen of verbreden. Heel bruikbaar, maar verder geen wereldschokkend proces. Eén parameter spreekt echter tot de verbeelding, en verdient wat extra onderzoek. Stereoize heet het onbeduidende slidertje, maar het effect liegt er niet om. Anders dan m/s heeft stereoize geen stereobronmateriaal nodig om verbreding toe te passen. Het effect plaatst verschillende frequentiebanden om en om wat naar links en naar rechts. Het is dus ook geschikt om van mono kunstmatig stereo te maken, of om uitgesproken brede stereo-effecten te maken op bijvoorbeeld achtergrondzang of synths. En het mooie eraan is dat het effect perfect monocompatibel is: er ontstaan immers geen faseverschillen tussen links en rechts, alleen intensiteitsverschillen. Het is overigens meer op zijn plek in een mixcontext dan tijdens mastering,

omdat het een bestaand stereobeeld natuurlijk ook door elkaar husselt.

Onnodige afleiders

Toch zijn er nog een paar zaken die Ozone een amateuristisch randje geven, terwijl dat niet nodig is. Het eerste is dat de plug-in niet neutraal opent. Het startpunt is dat de compressor en limiter aan staan en dat de plug-in twee decibel versterking geeft. Daar ben je als gebruiker niet mee geholpen. Ik zou daarnaast graag zien dat de compressor in eerste instantie in enkelbandsmode zou openen. Ik heb in driekwart van mijn masteringwerk meer behoefte aan een goede compressor voor het totaal (hooguit met sidechainfiltering) dan aan een multiband-compressor. Je kunt vervolgens zelf naar behoefte het aantal benodigde banden toevoegen. Deze punten zijn gelukkig moeiteloos te verhelpen als je zelf een defaultpreset maakt. Dat geldt niet voor de werking van de luidheidscompensatie, die naar mijn mening verkeerd om is. De bewerkte audio verzwakken in plaats van de onbewerkte audio versterkt uitsturen, zou een betere tactiek zijn: dat voorkomt dat je je da-convertors clippen, zoals dat nu wel kan gebeuren. Alleen moet je er dan wel aan denken bij het opnemen van de master de compensatie uit te zetten natuurlijk. Verder is het een gemis dat Ozone, ook als standaloneapplicatie, niet te schalen is qua schermgrootte. Je kunt niet profiteren van de extra resolutie die een modern scherm te bieden heeft. Tot slot leidt het programma je aandacht af met een aantal functies die naar mijn idee overbodig zijn. Zo heeft de eq een

SPECIFICATIES

- werkt standalone en als vst2/vst3/au-plug-in, en in Pro Tools 10 & 11 als rtas-, audiosuite- en 64-bit aax-plug-in
- standalone versie kan zelf plug-ins hosten
- m/s-processing
- loudness compensation
- eq en post eq, limiter/compressor/expander, exciter, imager, maximizer, dither
- extra's in de Advanced-versie: Dynamic EQ en Insight

matchingfunctie, waarmee je het spectrum van een referentietrack kunt toepassen op je eigen materiaal, en is er een learnfunctie die de cross-overpunten van de compressor automatisch verschuift. Het is misschien flauw om te klagen over een teveel aan opties, maar dit soort dingen leidt alleen maar af van waar het om gaat in mastering: je oren gebruiken.

Conclusie

Afgezien van de voorgaande kritiek is het programma wel steeds volwassener aan het worden. De klankkwaliteit is erop vooruitgegaan; met name door de nieuwe excitermodellen en filteropties. Ozone heeft de naam je masters een enorme dichtheid en helderheid te kunnen geven, maar het programma is ook tot subtiele ingrepen in staat en beschikt over een prima klinkende eq met unieke controle over het fasegedrag. De limiter is uitgebreid instelbaar en hoort zeker tot de betere opties op dit gebied. De standaardversie van Ozone is inmiddels zo goed toegerust dat de Advanced-versie daar qua functionaliteit alleen dynamische eq, losse module-plug-ins en Insight-meters aan toevoegt. Deze extra's zullen echter het prijsverschil niet voor elke gebruiker rechtvaardigen, dus het is aan te bevelen om eerst de demo te proberen voordat je tot aankoop overgaat.

HET OORDEEL

- + overzichtelijk qua uiterlijk en workflow
- + zeer compleet en goed klinkend pakket
- sidechain dynamische eq is niet onafhankelijk in te stellen
- werking luidheidscompensatie is niet ideaal
- profiteert niet van displays met hoge resolutie